

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hodnocení diplomové práce

Posudek vedoucí práce

Jméno autora: Bc. Natálie Kotopulu

Název práce: Výchova a socializace v romské rodině

Vedoucí: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Téma práce je aktuální, autorka reflektuje problémy související se sociokulturní odlišností zvolené minority a téma tak propojuje se studovaným oborem. Oceňuji také autorčin vhléd do zkoumaného problému, který je dán působením v oboru. **Cíl práce** je stanoven takto: „*Hlavním cílem mé práce je přinést ucelený pohled na romskou rodinu a socializaci a výchovu v ní.*“ (str. 11).

Obsahová struktura práce reflektuje zvolené téma, autorka v dílčích kapitolách představuje Romy jako minoritní skupinu ve společnosti, dále se věnuje konceptualizaci výchovy a socializace, třetí stěžejní část práce představuje výsledky vlastního výzkumného šetření.

První kapitola, která se snaží přiblížit čtenáři specifika romského etnika a jejich postavení ve společnosti je zpracována jako autorský text, který se místy odkazuje k dalším zdrojům. Celý první oddíl je poněkud roztříštěný, chybí mu jasně daná linie, která jednotlivá sdělení organizuje. V předložené podobě jde spíše o náhodný výčet různých charakteristických znaků či historických událostí, který sice má své opodstatnění, ale nemá explanační sílu, která by umožnila jednotlivé specifické rysy pokládat za klíčové znaky etnicity Romů či by nastínila postavení Romů v české společnosti.

Druhá kapitola práce pojednává o výchově a socializaci v rodině, autorka nejprve obecně vymezuje rodinu za pomoci několika definic, dále se již zaměřuje na specifika romské rodiny. Oceňuji především tu část kapitoly, ve které autorka propojuje rodinu s její socializační funkcí.

Obě první kapitoly jsou vystavěny na relevantní literatuře a obsahově souvisí s tématem.

Empirická část nejprve uceleně představuje výzkumný plán. Autorka si svůj vědeckovýzkumný problém zvolila poněkud široce:

Výzkumný problém socializace a výchovy v romské rodině bude zkoumán pomocí rozhovorů (str. 43). Toto výzkumné směřování **úžeji specifikuje za pomoci stanoveného cíle výzkumného šetření** „...zjistit, jak probíhá výchova a socializace v romské rodině, zjistit jakou roli v tomto kontextu hraje matka a otec.“ (str.43) **a výzkumných otázek:** „ 1. Jak probíhá výchova a socializace dětí v romské rodině?; 2. Jakou roli ve výchově hraje matka a jakou otec?; 3. Jaké povinnosti jsou zadávány dětem v rámci výchovy? 4. Které dítě rodiče upřednostňují? (str. 43). Některé z výzkumných otázek nejsou položeny v souladu se zvolenou výzkumnou strategií, kterou byl kvalitativní výzkum (otázka č.3 a 4), ale celkově je plán přijatelný. **Interpretace výsledků** šetření je předložena **za pomoci vytvořených kategorií**. Názvy kategorií působí poněkud prvoplánovým dojmem, jejich **obsahová skladba však poskytuje dobrou představu o dění v rodinách** a dotýká se zvoleného výzkumného problému. Co bych však vytkla, jsou hodnotící komentáře autorky práce, nastíněné kategorie měly popsat dění uvnitř rodiny, neměly by obsahovat průvodní hodnotící komentář, ten by bylo lépe společně s názory dalších publikujících autorů diskutovat až v závěrech práce a v diskusi. Přes uvedené nedostatky považuji předložené výzkumné šetření za přijatelné. **Autorka prokázala schopnost vytvořit plán výzkumného šetření, který se drží jasně dané logické linie, formulovala vědeckovýzkumný problém a na něj navazující výzkumné otázky, provedla velmi kvalitní sběr dat přímo v terénu a následně získaný materiál analyzovala.** Úroveň analýzy a schopnost interpretace je nižší, ale ještě ji považuji za přijatelnou.

Jazyková a formální stránka práce je slabší stránkou práce. Místy jsou věty konstruovány poměrně kostrbatě či tak, že nedávají příliš smysl, místy také překlepy ztěžují pochopení smyslu vět. Tento problém se objevuje zvláště v úvodních částech kapitol, je evidentní, že autorka hledala vhodný způsob jak text provázat s předchozím, nebo se snažila rozprostrít novou myšlenku. Příkladem je např. konstrukce textu na str. 12 : „...*Tento způsob života je specifický materiálností a také duchovnem. Velká část Romů je věřících. Je to kombinace způsobu života a znaků romské menšiny. Mezi tyto znaky patří myšlenka, že člověk patří právě*

k této skupině, společně s její historií, sounáležitostí, ale i odlišností od majority. (Davidová, 2004)...“ Při dalším rozpracování textu v rámci následujících kapitol je již text přijatelný a objevuje se jak méně překlepů tak méně textu, který postrádá jasnou nosnou myšlenku. Autorka volí velmi osobní tón a na celé práci je patrná velká osobní angažovanost a snaha o představení vlastních zkušeností. **Oceňuji schopnost autorky zaujmout vlastní stanoviska a snahu seznámit čtenáře s vlastními zkušenostmi, volba jazykových prostředků a konečná korekce textů však mohla být provedena lépe. Na druhou stranu však oceňuji, že na sebe jednotlivé kapitoly navazují, obecný popis rodiny je v dalších částech práce přímo propojován s realitou v romských rodinách.**

Práce se zdroji je na přijatelné úrovni, volba i počet zdrojových opor odpovídá požadavkům. Poněkud diskutabilní je způsob jakým autorka vyjmenovává funkce rodiny, kdy do výčtu funkcí řadí funkce dle různých autorů, místo aby uceleně představila jeden koncept a ten konfrontovala s jinými členěními funkcí (viz str. 23- 24). Již o poznání vhodněji jsou zpracovány kapitoly zaměřené k objasnění procesů socializace a výchovy, zde již autorka opírá svůj text o odborné zdroje, text těchto částí práce je vystaven jako kompilát v odpovídající úrovni zpracování.

Celkově považuji předloženou práci za přijatelnou a doporučuji ji k obhajobě. Autorka prokázala přijatelnou schopnost konstruovat logicky provázanou osnovu textu, vytvořila přijatelný plán výzkumného šetření, který se držel vytyčeného směřování, na velmi základní úrovni provedla analýzu získaného materiálu, přijatelným způsobem pracovala se zdroji.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Můžete prosím nastínit a rozvést možnosti podpory romských rodin v oblasti jejich výchovné a socializační funkce.

Doporučené hodnocení:

25. 7. 2017

Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová Ph.D.